

THE ROLE OF DIDACTIC GAMES IN SPEECH DEVELOPMENT ACTIVITIES DURING PRESCHOOL

Elena Oliviana Epurescu
Lecturer, PhD, University "Politehnica" of Bucharest

Abstract: Play is a physical or mental activity without practical purpose and to which you dedicate yourself out of pure pleasure. Specific to childhood ages, it has decisive importance for the child's psychological development. Psychology and pedagogy of the last century have recognized that play is not only the prerogative of young ages, but also the way in which adults freely manifest their "child within them". In kindergarten activity, in which the foundations of intellectual work skills are laid, didactic play offers a favorable framework for achieving active learning, stimulating at the same time the initiative and creativity of children. The topic addressed is part of the range of concerns for improving the work style, for finding the most efficient methods and procedures in obtaining performances in preschool education. Preschooling children up to 6 years old raises problems from an intellectual, affective and psycho-motor point of view in adapting to the preschool work regime. This leads us to use didactic games during lessons to support their adaptation to the learning process, maintaining attention for a longer period of time, accelerating the pace of work, correcting speech defects and preventing falling behind in learning.

Keywords: early education, speech development, communication, didactic game, preschool.

1. Introducere

Ca mijloc educativ, jocul didactic își exercită funcția formativ-educativă în procesul de cunoaștere și de aplicare creatoare, de valorificare a cunoștințelor dobândite de copil.

Răspunzător de pregătirea, conducerea și îndrumarea jocului didactic, este educatorul, care proiectează acest tip de activitate, cunoscându-și colectivul.

Ca un expert al actului de predare-învățare alege sarcinile didactice în concordanță cu particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, cu nivelul de pregătire al acestora.

Ca agent motivator, educatorul declanșează și întreține interesul copiilor, curiozitatea și dorința lor de a învăța.

Odată cu dezvoltarea funcției pedagogice a învățământului preșcolar, componentă importantă în procesul instructiv – educativ, a dus la perfecționarea conținutului învățământului în concordanță cu noile obiective stabilite.

Luând în studiu particularitățile dezvoltării psiho – fizice ale copiilor de la 3 la 6 ani, precum respectarea cerințelor stabilite de principiul continuității și unității acțiunilor de educare și instruire, atât obiectivele cât și conținutul activităților sunt redactate corect și distinct pentru fiecare din cele trei grupe de vârstă.

Trebuie specificat că s-a realizat o ierarhizare a acestor obiective, astfel că plecând de la cele mai simple la grupa mică, treptat, treptat, s-a trecut la cele mai complexe, specifice grupelor mijlocii și mari.

Creșterea fizică și dezvoltarea psihică în primii 6 – 7 ani de viață nu constituie procese uniforme și omogene.

Aceste procese se desfășoară în mai multe faze: faza infantilă – de la naștere până la 11–14 luni; faza antepreșcolară – de la 1 an la 3 ani; faza preșcolară – de la 3 ani la 6-7 ani.

Faza preșcolară este una din cele mai importante perioade psihogenetice, datorită rezultatelor obținute în toate laturile, în special în formarea sentimentelor și a personalității copilului, vârsta preșcolară este considerată vârsta imaginației, a fanteziei, a visării și a jocului.

Iată de ce este necesară cunoașterea particularităților psiho-fizice, anatomo-fiziologice, caracteristice fiecărei grupe pentru a duce la realizarea cu succes a obiectivelor pregătirii copilului, pentru școală.

Copiii trebuie să dobândească încă de la vârsta preșcolară capacitatea de a comunica cu cei din jur, de a-și exprima în mod inteligibil impresiile, gândurile, ideile, ceea ce va constitui o bază în activitatea școlară și apoi în activitatea și viața socială de mai târziu.

De aici decurge necesitatea însușirii vorbirii în mod sistematic în cadrul grădiniței de copii.

În procesul instructiv-educativ, prin intermediul limbajului se realizează transmiterea cunoștințelor, lărgirea orizontului cu noi cunoștințe, lărgirea orizontului cu noi reprezentări.

Așadar, limbajul poate fi privit din două puncte de vedere: pe de o parte ca mijloc de comunicare și pe de altă parte ca mijloc de cunoaștere.

Copilul folosește vorbirea în fiecare clipă a vieții sale pentru elaborarea și comunicarea propriilor gânduri, pentru formularea cerințelor, trebuințelor, a bucuriilor și a necazurilor, în organizarea vieții și activității lui.

Însușindu-și limba, copilul dobândește mijlocul prin care poate realiza comunicarea cu cei din jur în forme superioare, poate ajunge la cunoașterea tot mai deplină a realității obiective.

Imposibilitatea de a comunica prin limbaj ar produce o stagnare în dezvoltarea personalității copilului, ar modifica relațiile lui cu oamenii, cu realitatea înconjurătoare, l-ar singulariza și împiedica să participe activ la viața socială, dacă nu s-ar organiza o muncă instructiv-educativă specifică.

Pe măsură ce își însușește vorbirea, copilul poate fi educat mai ușor, prin intermediul cuvântului se contribuie la educarea lui intelectuală.

Dezvoltarea limbajului și a comunicării orale a copiilor preșcolari, a posibilităților lor de exprimare corectă, coerentă și expresivă, constituie o sarcină permanentă de bază a muncii instructiv-educative din grădinița de copii.

După cum se știe, însușirea limbajului este un proces complex care începe din primul an de viață al copilului și se desfășoară în mod practic, prin comunicarea verbală cu adultul și sub influența împrejurărilor concrete de viață și a relațiilor mereu noi ce se stabilesc între copil și realitatea înconjurătoare.

O vorbire corectă presupune claritate.

Aceasta se realizează prin formarea deprinderii copiilor de a respecta ordinea cuvintelor în propoziție, de a folosi în mod corespunzător formele gramaticale, morfologice și sintactice.

Trebuie stimulată apoi exprimarea coerentă a copiilor, care presupun o înlănțuire logică, succesivă a ideilor în propoziții și fraze, punând în evidență unitatea de sens a acestora.

O altă calitate a vorbirii preșcolarului pe care educatoarea o dezvoltă în grădiniță este expresivitatea.

Aceasta se manifestă la vârsta preșcolară în primul rând printr-o intonație corespunzătoare.

Așadar, dezvoltarea limbajului și a comunicării orale la copiii de vârstă preșcolară are loc cu precădere în procesul de însușire a cunoștințelor și a comunicării cu cei din jur și implică asimilarea diferitelor aspecte ale limbii: compoziția fonetică, lexicul și aspectul său semantic, structura gramaticală.

Sub aceste aspecte, programa este orientată spre următoarele direcții: însușirea corectă a compoziției fonetice a limbii; pronunțarea corectă a sunetelor cuvintelor și a grupurilor de cuvinte; asimilarea unui fond de cuvinte și însușirea semnificației raționale a acestora necesară viitorului școlar; însușirea practică a structurii gramaticale; cultivarea vorbirii dialogate și a celei monologate, contextual; formarea deprinderilor de exprimare coerentă și expresivă.

În prezent odată cu coborârea vârstei de școlarizare sunt schimbate și optica și concepția asupra rolului grădiniței în pregătirea copilului pentru școală.

În noul context, considerăm că programa grădinițelor de copii, prin sarcinile de ordin formativ pe care le stabilește, răspunde din plin cerinței dezvoltării capacităților intelectuale ale copiilor, pregătirii lor pentru viață.

La vârsta preșcolară au loc lărgirea și complicarea raporturilor dintre copii și realitatea înconjurătoare, fapt ce se răsfrânge și asupra limbajului lor.

I. Motivatia alegerii temei

În desfășurarea jocurilor didactice trebuie să căutăm să trezim trebuințe, interes pentru joc și comunicare (cu ajutorul temelor alese, a conținuturilor jocului didactic, a variantelor de joc, dar al tactului pedagogic al educatoarei).

Una dintre principalele trebuințe ale copilului este jocul, trebuie găsit mijlocul de a-l face să comunice, iar jocurile didactice îl ajută să-și dezvolte limbajul și competențele de comunicare.

Utilizarea jocului didactic cu preponderență în activitățile din grădinița de copii, conduce la rezultate considerabile în ceea ce privește aspectul lexical și sintetic, precum și creativitatea și expresivitatea limbajului și dezvoltarea competențelor de comunicare orală.

Jocul didactic, încadrat în activitățile de educare a limbajului și a comunicării orale, conduce la îmbogățirea aspectelor pozitive în ceea ce privește rezultatele copilului pe mai multe planuri: dezvoltă imaginația, creativitatea, auzul fonematic, spiritul de echipă, îmbogățește vocabularul etc.

II. Scopul

Scopul prezentei cercetări îl constituie stabilirea contribuției jocurilor didactice la dezvoltarea limbajului și a comunicării orale ale preșcolarilor.

Aceasta vizează evidențierea importanței educației timpurii în dezvoltarea limbajului și a comunicării orale la copiii de vârstă preșcolară.

III. Ipoteza cercetării

În realizarea cercetării s-a plecat de la următoarea ipoteză: dacă utilizăm jocul didactic, în mod preponderent, în activitățile instructiv-educative, la grupa mare, atunci preșcolarii își vor optimiza limbajul și comunicarea orală.

IV. Obiectivele cercetării

O1. Radiografierea stării de fapt în ceea ce privește cunoașterea nivelului de dezvoltare a competențelor lingvistice ale preșcolarilor;

O2. Înregistrarea, monitorizarea și compararea rezultatelor obținute de copiii grupelor experimentale și de control;

O3. Experimentarea folosirii unor jocuri didactice și studiul eficienței lor prin analiza relației dintre rezultatele copiilor și învățarea prin joc (interpretarea calitativă și cantitativă a rezultatelor);

O4. Analizarea factorilor care stimulează sau frânează dezvoltarea vorbirii;

O5. Sintetizarea rezultatelor cercetării și elaborarea concluziilor.

V. Variabilele cercetării

Variabila independentă: Utilizarea sistematică a jocului didactic, atât în cadrul activităților liber alese, cât și în cadrul domeniului limbă și comunicare, în funcție de tema săptămânală și de tema zilei.

Variabila dependentă: Performanțele obținute de copii în ceea ce privește dezvoltarea limbajului și comunicarea orală pe tot parcursul cercetării mele.

VI. Instrumentele folosite

Metodele folosite au fost: observația, experimentul, analiza produselor activității copiilor.

Observația - a avut drept scop surprinderea unor elemente ale comunicării atât în activitățile liber alese în care copilul se manifestă spontan și liber mai aproape de ceea ce este mai puțin controlat și cenzurat, cât și în cadrul activităților comune desfășurate cu întreaga grupă de copii sub îndrumarea directă a educatoarei.

Analiza produselor activității copiilor - a adus informații utile despre abilități, creativitate, imaginație, gândire, memorie.

Au fost adunate în portofoliul fiecărui copil desenele, colajele, exercițiile grafice, artizanatul, alte confecționări de-a lungul cercetării, care pot informa despre realizările și evoluția în timp a activităților copiilor, dar și fișele de progres ale copiilor.

Experimentul - a constatat în măsurarea efectului produs ca urmare a introducerii jocului didactic.

Experimentul se desfășoară folosind mai multe tehnici: tehnica grupului, pe care se experimentează, tehnica grupelor paralele (experimentală și de control), având aproximativ aceleași particularități de vârstă.

VII. Descrierea eșantionului

Am realizat o prezentare a eșantionului după următoarele aspecte: vârstă, sex și domeniul de reședință.

Cercetarea din lucrarea de față s-a realizat pe două eșantioane: grupa experimentală și grupa de control.

Cele două eșantioane au fost deja constituite, acestea reprezentând două grupe de sine stătătoare: număr de subiecți și fiind aproximativ egale din punct de vedere al vârstei.

- grupa experimentală este reprezentată de grupa mare (Grupa Fluturașilor), această grupă fiind constituită din 14 preșcolari ai unei grădinițe cu program prelungit din București;
- grupa de control este reprezentată de grupa mare (Grupa Ursuleților), această grupă fiind constituită din 12 preșcolari ai unei grădinițe cu program prelungit din București.

Cei 14 de preșcolari din grupa mare (grupa Fluturașilor) implicați în experiment prezintă următoarele caracteristici: după vârstă: 5 ani – 8 copii/6 ani - 6 copii; după sex : băieți - 7; fete – 7; după mediul de reședință: urban - 14 preșcolari.

Cei 12 de preșcolari din grupa mare (grupa Ursuleților) implicați în experiment prezintă următoarele caracteristici: după vârstă: 5 ani – 5 copii/6 ani - 7 copii; după sex : băieți -5; fete – 7; după mediul de reședință: urban - 12 preșcolari.

VIII. Analiza, prelucrarea și interpretarea rezultatelor

Am observat faptul că preșcolarii au învățat în semestrul I despre sunet, literă, cuvânt, silabă și propoziție și am considerat să încep evaluarea acestora cu jocul despre silabe, care este un joc didactic ce analizează aspectul lexical și sintactic (silabe, cuvinte și propoziții).

Acest joc îi ajută pe copii să pronunțe corect și să despartă în silabe, dezvoltă auzul fonematic, rapiditatea în gândire și a operațiilor gândirii și îmbogățește vocabularul.

De asemenea participarea copiilor la acest joc le dezvoltă interesul pentru cunoștințe noi.

Evaluarea a constatat în desfășurarea unui joc didactic *Jocul silabelor* pentru a observa nivelul limbajului și a competențelor de comunicare orală ale copiilor la începutul semestrului II și mai precis la începutul cercetării mele.

Tabelul nr.1. Descriptori de performanță

ITEM	COMPORTAMENT ÎNSUȘIT	COMPORTAMENT ÎN DEZVOLTARE	COMPORTAMENT ABSENT
Denumeste jetonul	Recunoaște corect jetonul	Realizează sarcina doar parțial.	Necesită ajutor în realizarea sarcinii.
Desparte în silabe	Desparte corect în silabe	Realizează sarcina doar parțial.	Necesită ajutor în realizarea sarcinii
Precizează numărul silabelor	Precizează corect numărul silabelor	Precizează parțial numărul silabelor	Necesită ajutor în realizarea sarcinii
Alcătuiește propoziții	Alcătuiește corect propoziții	Alcătuiește parțial o propoziție	Necesită ajutor în realizarea sarcinii

Tabelul nr.2. Grupul Experimental

Comportamente dobândite	Numărul copiilor	Procentaj
Comportament însușit	6	42,86%
Comportament în dezvoltare	5	35,71%
Comportament absent	3	21,43%

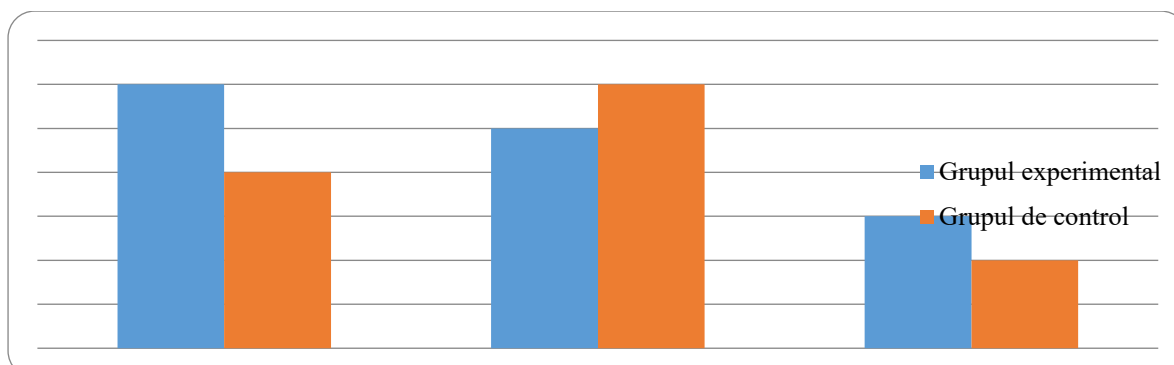
Se observă că din totalul de 14 copii, 6 copii și-au însușit comportamentele vizate de obiectivele operaționale, 5 copii au comportamente în curs de dezvoltare și 3 copii au aceste comportamente absente.

Tabelul nr.3. Grupul de control

Comportamente dobândite	Numărul copiilor	Procentaj
Comportament însușit	4	33,33%
Comportament în dezvoltare	6	50%
Comportament absent	2	16,67%

Se observă că din totalul de 12 prescolari, 4 copii și-au însușit comportamentele vizate de obiectivele operaționale, 6 copii au comportamente în curs de dezvoltare și 2 copii au aceste comportamente absente.

Pentru a vedea nivelul ambelor grupe (grupul experimental și grupul de control) și pentru a compara rezultatele obținute prezint următorul grafic:

Fig. nr. 1. Diagrama comparării rezultatelor între grupa experimentală și grupa de control

Se observă diferența între ambele grupe (grupul experimental și grupul de control) astfel:

- etapa inițială - grupul de control 2 copii au un comportament absent în timpul activității, spre deosebire de grupul experimental unde 3 copii au un comportament absent;
- etapa inițială - grupul de control 6 copii au un comportament în curs de dezvoltare în timpul activității spre deosebire de grupul experimental unde 5 copii au un comportament în curs de dezvoltare;
- etapa inițială - grupul de control 6 copii au un comportament însușit în timpul activității spre deosebire de grupul experimental unde 4 copii au un comportament însușit.

În urma rezultatelor evaluării finale am observat că, grupul experimental a înregistrat 10 comportamente însușite, 4 comportamente în dezvoltare și niciun comportament absent.

Observăm faptul că în urma activităților desfășurate, preșcolarii și-au dezvoltat limbajul și capacitățile de comunicare orală.

I-am încurajat pe cei timizi să răspundă la sarcini și am observat ca au fost foarte încântați de activitate.

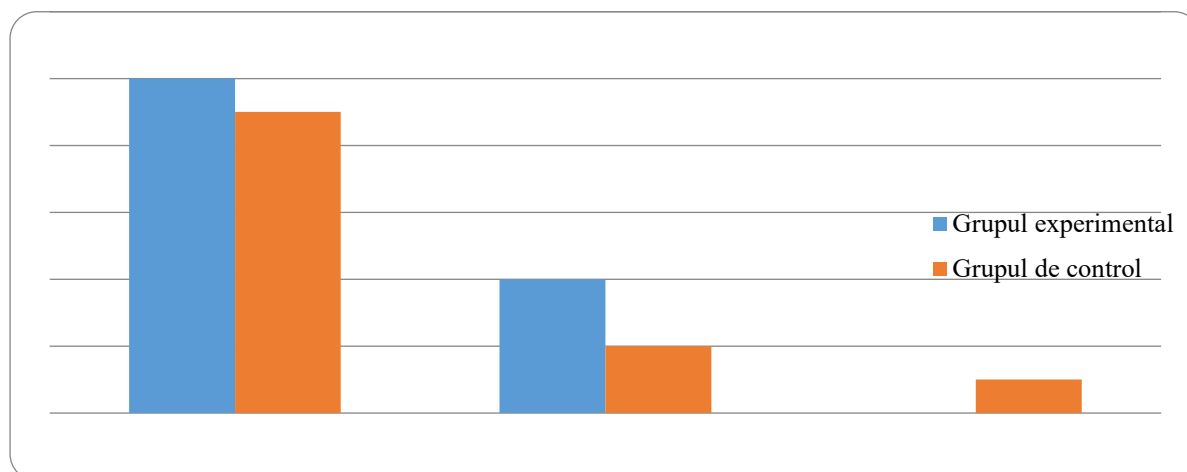
În urma rezultatelor evaluării finale am observat că, grupul de control a înregistrat 9 comportamente însușite, 2 comportamente în dezvoltare și 1 comportament absent.

Observăm faptul că în urma activităților desfășurate preșcolarii și-au dezvoltat limbajul și capacitățile de comunicare orală.

Se observă diferența între ambele grupe (grupul experimental și grupul de control) astfel:

- etapa inițială - grupul de control 1 copil are un comportament absent în timpul activității spre deosebire de grupul experimental unde nu există niciun comportament absent;
- etapa inițială - grupul de control 2 copii au un comportament în curs de dezvoltare în timpul activității spre deosebire de grupul experimental unde 4 copii au un comportament în curs de dezvoltare;
- etapa inițială - grupul de control 9 copii au un comportament însușit în timpul activității spre deosebire de grupul experimental unde 10 copii au un comportament însușit.

Mai jos, am efectuat un grafic pentru a observa diferențele dintre cele doua grupuri cercetate.

Fig. nr. 2. Diagrama comparării rezultatelor între grupa experimentală și grupa de control

Copiii de la ambele grupuri cercetate au înregistrat majoritatea comportamente însușite, fapt care denotă faptul că activitățile desfășurate până acum au avut un impact pozitiv în ceea ce privește domeniul Limba și comunicare de la grupa mare.

Concluzii

Prezenta lucrare se încadrează în contextul preocupărilor pedagogice actuale și răspunde în același timp nevoilor impuse de cerințele specifice domeniului experiențial *Limbă și comunicare*, conform Curriculumului pentru învățământul preșcolar actual.

Acest domeniu dă posibilitatea preșcolarilor să-și însușească și să stăpânească exprimarea orală și cea scrisă ca o deprindere de a înțelege în mod firesc comunicarea verbală (orală) și cea scrisă.

În urma stabilirii obiectivelor-cadru, de referință și exemplelor de comportament pentru acest domeniu experiențial se urmărește ca preșcolarii să comunice fluent, clar, cursiv, utilizând modalități de exprimare adecvate în diferite situații.

Mijloc de expresie și de comunicare, limba este însușită de copil încă din primul an de viață, grădinița asigurând continuarea învățării începute în familie.

Această activitate nu poate fi sporadică, întâmplătoare, socotită ca o anexă a unei activități, ci trebuie să fie permanent prezentă în procesul didactic și de asemenea să se desfășoare organizat, sistematic, metodic, în fiecare activitate.

În toate activitățile desfășurate în grădiniță; activități de dezvoltare personală, activități pe domenii experiențiale, activități liber alese, copiii realizează achiziții cognitive, își formează deprinderi de a acționa la comandă, de a stabili relații de cooperare cu educatoarea și cu ceilalți copii, își dezvoltă capacitatea de a comunica verbal și nonverbal, își formează deprinderi intelectuale și motrice.

Cadrul didactic trebuie să ajute copiii să-și formeze un vocabular îngrijit și bogat, să vorbească limba română corect, concis și plastic.

Astfel preșcolarii sunt determinați să intervină într-o manieră personală, să verbalizeze întâmplări, aspecte și fapte legate de viață, de preocupările și cunoștințele lor.

Jocul didactic satisface nevoia de exprimare a tuturor copiilor.

Jocul, sub toate formele lui, este cel care formează premisele pentru trecerea acțiunilor mintale la o etapă nouă, superioară, aceea a acțiunilor mintale, sprijinite pe limbaj, acesta făcând și trecerea de la gândirea situativă, concretă, la gândirea noțională.

Rolul decisiv în domeniul educării limbajului îi revine cadrului didactic, în speță educatoarei, care trebuie să cultive în rândul preșcolarilor dragostea pentru o exprimare clară, frumoasă și corectă.

Prin diversitatea jocurilor didactice, și utilizarea lor cu preponderență în activitățile de educare a limbajului, se formează unele deprinderi corecte de comunicare orală, o acțiune permanentă și continuă în grădiniță, li se oferă copiilor posibilitatea de a-și îmbogăți vocabularul cu noțiuni noi, de a-și însuși treptat formele structurii gramaticale, ajungând să-și îmbunătățească nivelul calitativ al comunicării verbale.

Jocurile destinate educării limbajului contribuie într-o măsură importantă la dezvoltarea acuității auditive, a auzului fonematic, solicitând atenția copilului în perceperea clară a sunetelor, în descifrarea compoziției sonore sau semnalarea prezenței sau absenței unui anumit sunet din cuvânt.

Așadar, putem spune că jocul didactic contribuie, atât la îmbogățirea, activizarea și exersarea limbajului, cât și la formarea unei exprimări clare, corecte, coerente, din punct de vedere gramatical, la cultivarea independenței în vorbire și stimularea creativității în exprimarea orală.

BIBLIOGRAPHY:

1. Chelcea, S. (2004). Metodologia cercetării sociologice, Metode cantitative și calitative. București: Editura Economică.
2. Chiș, V. (2002). Provocările pedagogiei contemporane. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
3. Crețu, T., (2001). Psihologia vârstelor. București: Editura Credis.
4. Dicționar de psihologie. (1981). București: Editura Albatros.
5. Varzari E., Taiban M., Manasia V., (1975). Cunoașterea mediului înconjurător și dezvoltarea vorbirii. METODICA. București: Editura Didactică și Pedagogică.
6. Vărășmaș, E.(2019). Educatia timpurie. București: Editura [Arlequin](#).